

किसानलाई दूधमा अनुदान

भाषा, चैत ८। कोशी प्रदेशमा दूध उत्पादन गर्ने छ, जिल्लाको किसानलाई अस्पतालबाट सूचना तै जारी गरेर दूध सङ्कलन गर्ने संस्थासँग आवेदन माग गरेको र आवेदनबाट छानेटमा परेका संस्थामार्फत किसानको तयाइ सङ्कलन गरेर उनीहरूको अनुदान रकम वितरण गरिए उनले बताए ।

ग्रामीण क्षेत्रमा गाईपालन गरेर दूध प्रोत्साहन र उत्पादन वृद्धिका लागि प्रदेश सरकारले तुला अधिक वर्षमा रु. १२ करोड ५० लाख रकम अनुदानका लागि विनियोजन गरेको छ, प्रदेशका भाषा, मोरङ, सुनसरी, तेहथुम, धनकुटा र इलामका चिस्यान तेहन्द, डेरी तथा सहकारीका माध्यमबाट किसानलाई अनुदान दिई गए पशुपती तथा मत्य विकास निवेशनालय कोशीका सूचना अधिकारी डा. विनोद साहले जानकारी दिए ।

यो कार्यक्रम प्रदेशमा पहिलो पटक लागू भए पनि निकै उपयोगी हुनेमा

५०..

बेच्न सकिंदौ रहेछ भन्ने उदाहरण बनेका छन् खावास । तरकारी सैगे जडीबटी समेत बेच्ने गरेका खावास दैनिक हजार पन्द्र सयसम्मको विक्री हुने उनीहरूको बताउँछन् । उनले तरकारी सैगे खनक्का, सिलसिल्मुर जस्ता जडीबटी पनि बेच्ने गरेका छन् । २०११ साल मरीसरमा जन्मिएका खावासले धरमा बाखा पालन र तरकारी खेती गर्ने गरेको बताउँछन् । तर तामा गर्न माछे नामाउँदा समाचार भएको उनको भनाइ छ ।

इलाम जिल्ला पर्यटनको हिसाबले चिनिए पनि यहाँको आमानीको मुख्य स्रोत कृपि नै हो । यहाँका अधिकांश मानिसको धरम कृपिकर्म चलेको छ । तर उत्पादन भएको उनको भनाइ छ ।

उल्लेखनीय होसावले चिनिए पनि यहाँको आमानीको मुख्य स्रोत कृपि नै हो । यहाँका अधिकांश मानिसको धरम कृपिकर्म चलेको छ । तर उत्पादन भएको उनको भनाइ छ । अहिलेको समयमा ७० वर्षमा यसरी काम गर्ने कमात्र हुने भन्ने उनले दैनिक हिडाईले उनको स्वास्थ्य र अत्यबल बलियो बताए ।

यता रोड गाउँपालिकाले पालिकाका कनाकन्दरामा उत्पादन भएको कृपिजन्य वस्तुलाई बजार पुऱ्याउन योजना तै बनाएर लागे को जानाएको छ । गाउँपालिका अध्यक्ष मनिकुमार स्याइँदो सुवासले रोडपार उत्पादन गरेको कृपि उत्पादनलाई प्रवर्द्धन गर्ने पालिकाले स्तल बनाएर किसानका उत्पादनलाई सिधै उपभोक्तासँग पृथ्याउने र उत्पादनको मूल्य किसानले सिध्या उपयोगी र उत्पादनको पृथ्याउने वातावरण बनाउँदा किसान र उपभोक्ता सिधै उपभोक्तामा पृथ्याउने वातावरण बनाउँदा किसान र उपभोक्ता सिधै उपयोगी र उत्पादनको विक्री गरिएको छ । अहिलेको समयमा ७० वर्षमा यसरी काम गर्ने कमात्र हुने भन्ने उनले दैनिक हिडाईले उनको स्वास्थ्य र अत्यबल बलियो बताए ।

यता रोड गाउँपालिकाले पालिकाका कनाकन्दरामा उत्पादन भएको कृपिजन्य वस्तुलाई बजार पुऱ्याउन योजना तै बनाएर लागे को जानाएको छ । गाउँपालिका अध्यक्ष मनिकुमार स्याइँदो सुवासले रोडपार उत्पादन गरेको कृपि उत्पादनलाई प्रवर्द्धन गर्ने पालिकाले स्तल बनाएर किसानका उत्पादन बजारमा पृथ्याउनहुन नपनै स्याइँदो बताउँछन् । रोड गाउँपालिका भावामा तरकारी खेती गर्ने गरेको बताउँछन् । ती किसानले नूरिया अनुदान पाउँछन् । न त व्यावसायिक खेती गर्ने तरिका तै । आफ्नो करेसामा आपैलै खाने गरी मेहनत गरेर उत्पादन गरेको तरकारी उपर्याकर दुई चार पैसा हुन्छ कि भन्ने आशामा राजमार्गमा निकाले गर्दछन् । स्थानीय सरकारले त्यसरी खेती गर्ने किसानलाई वैज्ञानिक, तालिम र उत्पादन गरेका वस्तु बेच्नका लागि विनियोजन भएको बताएको बताए ।

पकाउ परेका कठुवाल यसअधिक पनि कीर्ति र ठारीमा सजाय पाएर ढुकोका व्यक्ति रहेको खुलेको छ । उनले ५/६ वर्षको अवधिमा ५ सय बन्दा धेरै व्यक्तिलाई नागरिकता दिलाइसको प्रहरीले पता लगाएको छ । यो घटनामा अन्य ५ व्यक्तिको पनि संलग्नता पाइएर्छि उनीहरूको खोजी जारी रहेको प्रहरीले उनले जानाएको छ ।

पकाउ परेका कठुवाल यसअधिक पनि कीर्ति र ठारीमा सजाय पाएर ढुकोका व्यक्ति रहेको खुलेको छ । उनले ५/६ वर्षको अवधिमा ५ सय बन्दा धेरै व्यक्तिलाई नागरिकता दिलाइसको प्रहरीले पता लगाएको छ । यो घटनामा अन्य ५ व्यक्तिको पनि संलग्नता पाइएर्छि उनीहरूको खोजी जारी रहेको प्रहरीले उनले जानाएको छ ।

पकाउ परेका कठुवाल यसअधिक पनि कीर्ति र ठारीमा सजाय पाएर ढुकोका व्यक्ति रहेको खुलेको छ । उनले ५/६ वर्षको अवधिमा ५ सय बन्दा धेरै व्यक्तिलाई नागरिकता दिलाइसको प्रहरीले पता लगाएको छ । यो घटनामा अन्य ५ व्यक्तिको पनि संलग्नता पाइएर्छि उनीहरूको खोजी जारी रहेको प्रहरीले उनले जानाएको छ ।

पकाउ परेका कठुवाल यसअधिक पनि कीर्ति र ठारीमा सजाय पाएर ढुकोका व्यक्ति रहेको खुलेको छ । उनले ५/६ वर्षको अवधिमा ५ सय बन्दा धेरै व्यक्तिलाई नागरिकता दिलाइसको प्रहरीले पता लगाएको छ । यो घटनामा अन्य ५ व्यक्तिको पनि संलग्नता पाइएर्छि उनीहरूको खोजी जारी रहेको प्रहरीले उनले जानाएको छ ।

पकाउ परेका कठुवाल यसअधिक पनि कीर्ति र ठारीमा सजाय पाएर ढुकोका व्यक्ति रहेको खुलेको छ । उनले ५/६ वर्षको अवधिमा ५ सय बन्दा धेरै व्यक्तिलाई नागरिकता दिलाइसको प्रहरीले पता लगाएको छ । यो घटनामा अन्य ५ व्यक्तिको पनि संलग्नता पाइएर्छि उनीहरूको खोजी जारी रहेको प्रहरीले उनले जानाएको छ ।

पकाउ परेका कठुवाल यसअधिक पनि कीर्ति र ठारीमा सजाय पाएर ढुकोका व्यक्ति रहेको खुलेको छ । उनले ५/६ वर्षको अवधिमा ५ सय बन्दा धेरै व्यक्तिलाई नागरिकता दिलाइसको प्रहरीले पता लगाएको छ । यो घटनामा अन्य ५ व्यक्तिको पनि संलग्नता पाइएर्छि उनीहरूको खोजी जारी रहेको प्रहरीले उनले जानाएको छ ।

पकाउ परेका कठुवाल यसअधिक पनि कीर्ति र ठारीमा सजाय पाएर ढुकोका व्यक्ति रहेको खुलेको छ । उनले ५/६ वर्षको अवधिमा ५ सय बन्दा धेरै व्यक्तिलाई नागरिकता दिलाइसको प्रहरीले पता लगाएको छ । यो घटनामा अन्य ५ व्यक्तिको पनि संलग्नता पाइएर्छि उनीहरूको खोजी जारी रहेको प्रहरीले उनले जानाएको छ ।

पकाउ परेका कठुवाल यसअधिक पनि कीर्ति र ठारीमा सजाय पाएर ढुकोका व्यक्ति रहेको खुलेको छ । उनले ५/६ वर्षको अवधिमा ५ सय बन्दा धेरै व्यक्तिलाई नागरिकता दिलाइसको प्रहरीले पता लगाएको छ । यो घटनामा अन्य ५ व्यक्तिको पनि संलग्नता पाइएर्छि उनीहरूको खोजी जारी रहेको प्रहरीले उनले जानाएको छ ।

पकाउ परेका कठुवाल यसअधिक पनि कीर्ति र ठारीमा सजाय पाएर ढुकोका व्यक्ति रहेको खुलेको छ । उनले ५/६ वर्षको अवधिमा ५ सय बन्दा धेरै व्यक्तिलाई नागरिकता दिलाइसको प्रहरीले पता लगाएको छ । यो घटनामा अन्य ५ व्यक्तिको पनि संलग्नता पाइएर्छि उनीहरूको खोजी जारी रहेको प्रहरीले उनले जानाएको छ ।

पकाउ परेका कठुवाल यसअधिक पनि कीर्ति र ठारीमा सजाय पाएर ढुकोका व्यक्ति रहेको खुलेको छ । उनले ५/६ वर्षको अवधिमा ५ सय बन्दा धेरै व्यक्तिलाई नागरिकता दिलाइसको प्रहरीले पता लगाएको छ । यो घटनामा अन्य ५ व्यक्तिको पनि संलग्नता पाइएर्छि उनीहरूको खोजी जारी रहेको प्रहरीले उनले जानाएको छ ।

पकाउ परेका कठुवाल यसअधिक पनि कीर्ति र ठारीमा सजाय पाएर ढुकोका व्यक्ति रहेको खुलेको छ । उनले ५/६ वर्षको अवधिमा ५ सय बन्दा धेरै व्यक्तिलाई नागरिकता दिलाइसको प्रहरीले पता लगाएको छ । यो घटनामा अन्य ५ व्यक्तिको पनि संलग्नता पाइएर्छि उनीहरूको खोजी जारी रहेको प्रहरीले उनले जानाएको छ ।

पकाउ परेका कठुवाल यसअधिक पनि कीर्ति र ठारीमा सजाय पाएर ढुकोका व्यक्ति रहेको खुलेको छ । उनले ५/६ वर्षको अवधिमा ५ सय बन्दा धेरै व्यक्तिलाई नागरिकता दिलाइसको प्रहरीले पता लगाएको छ । यो घटनामा अन्य ५ व्यक्तिको पनि संलग्नता पाइएर्छि उनीहरूको खोजी जारी रहेको प्रहरीले उनले जानाएको छ ।

पकाउ परेका कठुवाल यसअधिक पनि कीर्ति र ठारीमा सजाय पाएर ढुकोका व्यक्ति रहेको खुलेको छ । उनले ५/६ वर्षको अवधिमा ५ सय बन्दा धेरै व्यक्तिलाई नागरिकता दिलाइसको प्रहरीले पता लगाएको छ । यो घटनामा अन्य ५ व्यक्तिको पनि संलग्नता पाइएर्छि उनीहरूको खोजी जारी रहेको प्रहरीले उनले जानाएको छ ।

पकाउ परेका कठुवाल यसअधिक पनि कीर्ति र ठारीमा सजाय पाएर ढुकोका व्यक्ति रहेको खुलेको छ । उनले ५/६ वर्षको अवधिमा ५ सय बन्दा धेरै व्यक्तिलाई नागरिकता दिलाइसको प्रहरीले पता लगाएको छ । यो घटनामा अन्य ५ व्यक्तिको पनि संलग्नता पाइएर्छि उनीहरूको खोजी जारी रहेको प्रहरीले उनले जानाएको छ ।

पकाउ परेका कठुवाल यसअधिक पनि कीर्ति र ठारीमा सजाय पाएर ढुकोका व्यक्ति रहेको खुलेको छ । उनले ५/६ वर्षको अवधिमा ५ सय बन्दा धेरै व्यक्तिलाई नागरिक

पूर्वाञ्चल संयुक्त्रको सम्मान गर्ने दिन

बिता बस्नेत

आज विश्व मौसम विज्ञान दिवस । मौसमको फेरबदलमा बादलको महत्त्व देखाउँदै मानिस लगायत सम्पूर्ण पृथ्वीको सुरक्षाप्रति जागरण र सचेतना विस्तार गर्न यो दिवस मनाउन थालिएको हो । सन् १९६१ मा स्थापित वर्ल्ड मेटेरोजीकल अर्गनाइजेशनको सम्झौतामा मनाउन थालिएको यो दिवसले हावा, हुण्डरी, आँधी, वर्षा लगायतका प्राकृतिक विपत्तिहरूको पूर्व अनुमानसहित पूर्व तयारीका विषयमा सजग गराउन महत्त गर्दै । हरेक वर्षको मार्च २३ लाई विश्व मौसम दिवसका रूपमा मनाइनुकापश्चि विपद् जोखिम न्यूनीकरणका निम्नि जल, मौसम र जलवायुको पूर्व सूचना दिएर पूर्व तयारीको अपरिहार्यतालाई ध्यान दिन विश्व समुदायलाई ध्यानाकर्षण गराउनु हो ।

विश्वमा प्रत्येक वर्ष बाहु लाखभन्दा बढी मानिसको मृत्यु जलवायु परिवर्तनका कारण भइरहेको छ । जलवायु परिवर्तनका लागि बढ्दो जनसंख्या नै जिम्मेवार पनि छ । त्यसैकारण मानिसले जलवायु परिवर्तन गराउने गतिविधिलाई नियन्त्रण गर्दै जीवन पद्धतिमा सुधार गर्न जरुरी छ । अधिक वर्षा, जम्मी, खडेरी, शीतलहर, चट्याड, बाढी जस्ता मौसमी प्रकोपका घटनाहरू वर्षनि बढिरहेका छन् । यस्तोमा विपद्का जोखिमको संकटबाट बचाउन प्रभावमा आधारित पूर्वानुमानसहित पूर्व सूचनाको अन्त्यन्त महत्त छ । सही समयमा सही पूर्वानुमान र सूचनाको सम्प्रेषणबाट सचेत रहन सकेमात्र जल तथा मौसमजन्य विपद्वाट सुरक्षित हुन सकिन्छ । त्यसैलाई मध्यनजर गरी विश्व मौसम विज्ञान संगठनको स्थापना गरिएको थियो । त्यही संगठनको आहवान अनुसार यस्ता विपद्हरूको पूर्व सूचना दिने प्रणालीको आवश्यकता महशुस गरी विश्वव्यापी रूपमा विस्तार गर्न थालियो ।

यस वर्षका लागि 'द फयुचर अफ वेदर, क्लाइमेट एण्ड वाटर एक्स्ट्रेस जेनरेशन' नारा दिइएको छ । यही नाराका साथ आज विश्वभर मनाइने विश्व मौसम दिवसले मानव समाजको सुरक्षा र कल्याणमा मौसम विज्ञान र जल विज्ञान सेवाहरूको योगदानलाई प्रकाशित गर्नुपर्दछ । किनकि यही विज्ञानको सहायताले हामी सम्भावित प्राकृतिक प्रकोपबाट सुरक्षित र सुरक्षित हुने र प्रतिकार्यमा लाग्न सक्षम हुन्छौं । तिनै सूचना र संयन्त्रका जानकारीका आधारमा हाम्रा नित्यकर्म निर्देशित हुन सक्ने भने सम्भावित क्षति कम हुन सक्न छ । मौसमको भविष्यवाणी गर्ने विज्ञान र संयन्त्रको महत्त्वलाई आत्मसात गर्दै पश्चिमो पुस्तालाई सुरक्षित गर्नेतर्फ हाम्रा कर्म केन्द्रीत होस् । जलवायु प्रभावित गर्ने हाम्रा कर्म सचिवउन् र पृथ्वीको रक्षा होस् । त्यसो भएमात्र मानव जाति, सम्भवता र सम्पूर्ण प्राणीसँगै पृथ्वीबासीको कल्याण हुनेछ ।

किलमिले, फायन ८। दमकमा मुख्य कार्यालय रहेको स्वर्णलक्ष्मी बचत तथा कृष्ण सहकारी संस्थाले किलमिले सेवा केन्द्रमा एकै दिन चार बटा कार्यक्रम आयोजन गरेको छ ।

सहकारीले एकै दिन सदस्य शिक्षा, आँखा शिविर, सम्मान र विचारीलाई व्याग वितरण गरेको हो । स्वर्णलक्ष्मीका सदस्यलाई सहकारीको वित्तीय कारोबार, उनीहरूको आँखाको परीक्षण, विचारीलाई भोला वितरण र संस्थार्यग अनुशासित ढाँचाबाट कारोबार गर्ने सदस्यलाई सम्मान गरिएको किलमिले सेवा केन्द्रका प्रमुख कमलकर्मार विभिन्नले जानकारी दिए ।

सहकारीबाटे आधारभूत जान, प्रदान गर्ने सेवा अन्तर्गतका बचत तथा कृष्ण सेवासँगै जानकारी नीति, नियमबाटे सदस्यहरूको अधिक, सामाजिक लागि महत्वपूर्ण भूमिका खेलिरहेको उनले यस्तो ।

सस्थाले चालू आवाको यो अवधिसम्मान गरेको सफलताको बारेमा पनि सदस्यलाई जानकारी गराइएको थियो । सहकारीले सामाजिक उत्तराधिकृत वहन गरी सदस्यहरूको अधिक, सामाजिक लागतका लागि महत्वपूर्ण भूमिका खेलिरहेको उनले यस्तो ।

हाल आठ हजार दुई सय ७९, सदस्य रहेको सो

दश वर्ष युद्धमा बेपताको सवाल : हामी कहाँ छौ ?

भएका घटनाहरूको सत्य-तथ्य खोजी होला र आफ्ना कुरा भन्नुना भनेर प्रतीक्षा गर्दैगर्दै धेरै मानिसहरू यो संसालाई छोडेर गइसके ।

कहाँ चुके राजनीतिक दलहरू ?

१८ वर्षअघि बुहुत शान्ति सम्झौता हुँदै गर्दा सत्यको खोजी गर्नुपर्ने कुरा धैर्य थिए । यसबीचमा ती मध्ये कातिपय सत्यतय्यत जानकारीमा आए, पनि बेपता पारिएका नागरिकको सवालमा सबैको पहिचान बाहेक अन्य तथ्यहरूको अवस्था अहिले पाणे उस्तै छ जुन १८ वर्ष अगाडि थिए । संझौको खाना खाँसाउँदै केही छिङ्का लाग्ने भनेर एकान्त लागिएकाहरू फर्केर आएनन, अखिर कहाँ गए तिमीहरू ? तपार्सँग कहीं गम्भीर कुरा गर्नुले हामीर्सँग हिँदूसु भनेर लागिएकाहरू, त्यसपाल घरमा फर्किएर आएनन, कहाँ छन् तिमीहरू ? विदेही भनेर सुक्षाकामीले पक्राउ गरेर लोगोका खिंग तर, कुनै पनि जेतमा भेटिएनन, उमीहरूको अवस्थाको बोसमा जानकारी कराउने दिने ? जिउँदै भए कहाँ छन् ? मारिएका भए कराउने मार्यो ? कहिले मार्यो ? कहिले मार्यो ?

यस्ता प्रश्नको जवाब बाजाको लागि आजोराहरूको बोसमा जानकारी पाएन । तीन जना छोरीहरू साथै थिए । द्रुङ्का बेला बेपता भएकाहरूको छानविनका लाग्न आयोग बन्न्यो तर रामप्रसाद जिउँदै छन् । या उनको मृत्यु भइसक्यो- जानकारीसम्म पनि

कहाँ वर्षेदिवै सपनामा आजाए, रात घरमा आवाज दिने हुन थालिएको उनको आत्मा भइकिर्दैको ठानेर आफतको सुखावाको सांगीतोको परिवारले आफत, यिमेकी र नानोदारको सुखावामा कुशको प्रतिमा बनाएर जलाइ आफ्नो संस्कृत अनुसुर मृत्यु संस्कारको शरुवात गरेरका थिए । यो २१ वर्षको बीचमा संस्कृतोको परिवारले आफत, यिमेकी र नानोदारको सुखावामा कुशको प्रतिमा प्रतिमा बनाएर जलाइ आफ्नो संस्कृत अनुसुर मृत्यु संस्कारको शरुवात गरेरका थिए ।

कहाँ वर्षेदिवै तिमीहरू ? तपार्सँग कहीं गम्भीर कुरा गर्नुले हामीर्सँग हिँदूसु भनेर लागिएकाहरू, त्यसपाल घरमा फर्किएर आएनन, कहाँ छन् तिमीहरू ? विदेही भनेर हेर्दै शान्ति प्रक्रियाको महत्वपूर्ण पक्ष सङ्क्रमणकालीन न्यायमा राजनीतिक दलहरू सुखेदैरै त्युँ चुके भन्नुपर्ने हुँछ । पहिलो प्राथमिकता हुनुपर्ने विषयलाई जिउँदै भएका विवरारले कुनै जानकारी पाएन ।

यस्ता प्रश्नको जवाब बाजाको लागि आजोराहरूको बोसमा जानकारी सार्वादी बोसमा जानकारी थिए । यस्ता प्रश्नको जवाब बाजाको लागि आजोराहरूको बोसमा जानकारी सार्वादी बोसमा जानकारी थिए ।

यस्ता प्रश्नको जवाब बाजाको लागि आजोराहरूको बोसमा जानकारी सार्वादी बोसमा जानकारी थिए ।

यस्ता प्रश्नको जवाब बाजाको लागि आजोराहरूको बोसमा जानकारी सार्वादी बोसमा जानकारी थिए ।

यस्ता प्रश्नको जवाब बाजाको लागि आजोराहरूको बोसमा जानकारी सार्वादी बोसमा जानकारी थिए ।

यस्ता प्रश्नको जवाब बाजाको लागि आजोराहरूको बोसमा जानकारी सार्वादी बोसमा जानकारी थिए ।

यस्ता प्रश्नको जवाब बाजाको लागि आजोराहरूको बोसमा जानकारी सार्वादी बोसमा जानकारी थिए ।

यस्ता प्रश्नको जवाब बाजाको लागि आजोराहरूको बोसमा जानकारी सार्वादी बोसमा जानकारी थिए ।

यस्ता प्रश्नको जवाब बाजाको लागि आजोराहरूको बोसमा जानकारी सार्वादी बोसमा जानकारी थिए ।

यस्ता प्रश्नको जवाब बाजाको लागि आजोराहरूको बोसमा जानकारी सार्वादी बोसमा जानकारी थिए ।

यस्ता प्रश्नको जवाब बाजाको लागि आजोराहरूको बोसमा जानकारी सार्वादी बोसमा जानकारी थिए ।

यस्ता प्रश्नको जवाब बाजाको लागि आजोराहरूको बोसमा जानकारी सार्वादी बोसमा जानकारी थिए ।

यस्ता प्रश्नको जवाब बाजाको लागि आजोराहरूको बोसमा जानकारी सार्वादी बोसमा जानकारी थिए ।

यस्ता प्रश्नको जवाब बाजाको लागि आजोराहरूको बोसमा जानकारी सार्वादी बोसमा जानकारी थिए ।

यस्ता प्रश्नको जवाब बाजाको लागि आजोराहरूको बोसमा जानकारी सार्वादी बोसमा जानकारी थिए ।

यस्ता प्रश्नको जवाब बाजाको लागि आजोराहरूको बोसमा जानकारी सार्वादी बोसमा जानकारी थिए ।

यस्ता प्रश्नको जवाब बाजाको लागि आजोराहरूको बोसमा जानकारी सार्वादी बोसमा जानकारी थिए ।

यस्ता प्रश्नको जवाब बाजाको लागि आजोराहरूको बोसमा जानकारी सार्वादी बोसमा जानकारी थिए ।

यस्ता प्रश्नको जवाब बाजाको लागि आजोराहरूको बोसमा जानकारी सार्वादी बोसमा जानकारी थिए ।

